

IPARI SZEMLE

Tegnap jelent meg a Statisztikai Hivatal jelentése arról, hogyan teljesítette dolgozó népünk az öt-éves terv első évét. Az adatokat olvasva, nyugodtan győzelmi jelentésnek nevezhetjük a Statisztikai Hivatal közleményét, győzelmi jelentésnek, amely arról számol be, hogy a magyar dolgozó nép egy esztendő alatt milyen nagy utat tett meg a szocializmus felé. Az öt éves terv első éve győzelmében részes minden becsületes dolgozó a szegedi üzemek dolgozóit is méltóképpen kivették részükét ennek a győzelemnek a kivívásából. Üzemeinkben hatalmas lendülettel indult meg a harc a terv második évének teljesítéséért, ami azt bizonyítja, hogy dolgozóink nem elégszenek meg az eddig elért eredményekkel, hanem újabb győzelmek elérésére törekednek. Hogy az idei munkánk még jobb, még eredményesebb legyen, szükséges megnéznünk azt, hogyan értjük el eredményünket, s munkánknak milyen fogvatékoságai mutatkoztak meg.

Amikor hozzáláttunk öt éves tervünk megvalósításához, célul tűztük ki, hogy országunkat fejlett iparral, közlekedési hálózattal, mezőgazdasággal rendelkező országgá tesszük. Az öt éves terv első évét befejeztük és visszapiillantva megállapíthatjuk, hogy ennek a törekvésnek már mindenütt megtámasztottuk a nyomait. Az öt éves terv első éve megvalósította a városok, falvak képét. Hatalmas eredményeket értünk el s különösen az ipar vonalán olyan fejlődés tapasztalható, amelyen fejlődés az elmúlt rendszerben évtizedek alatt sem volt tapasztalható. Az öt éves terv első évében üzemek a termelékenység olyan magas fokot értek el, amilyenre a kapitalista ipar történetében példa nem volt, olyan sikereket válthatnak magukénak, amilyen sikereknek az elérése csak úgy lehetséges, ha a gépek mellett azok igazi gazdái, a munkások dolgoznak. A sikerek eléréséhez azonban még sok körülmény szükséges. Ezek között első helyet foglal el az, hogy a termelés nem anarchiztikusan, hanem előre meghatározott terv szerint történik. A terv csak úgy teljesíthető, ha az üzemek a tervet úgy kezelik, mint a törvényt kell kezelni, betartják a tervfegyelmet, elősegítik a munkaverseny-, sztahanov-, munkamódszerátadási, újító és észszerűsítő mozgalom széleskörű kibontakozását.

Nézünk meg szegedi viszonylatban, üzemek hogyan viszonyultak ezekhez a kérdésekhez az öt éves terv első évében, milyen eredményeket értek el s munkájuk során milyen hibák, hiányosságok merültek fel.

TERV, TERVFEGYELEM

A szegedi üzemek döntő többsége becsületesen teljesítette, sőt túlteljesítette az öt éves terv első évét. Nyugodtan mondhatjuk, hogy minden erejükkel kivették a részüket abból a nagy munkából, azokból a nagy feladatokból, melyet az öt éves terv első éve a szegedi üzemekre rótt. Jelentős mértékben emelkedett az üzemek termelékenysége. Legjobban megfigyelhetjük ezt, ha a százalékszerű emelkedést megvizsgáljuk az egyes iparágakban. Az első terv harmadik negyedét alapul véve a termelékenység a következőképpen alakult: a textiliparban 13 százalékkal, a faiparban 49 százalékkal, élelmiszeriparban 27,7 százalékkal, a bőriparban 22,5 százalékkal, egyéb iparban 24,6 százalékkal emelkedett a termelékenység az első terv harmadik negyedében. Ezeknek alapján kapjuk meg a termelékenység emelkedésének átlagát, mely Szegeden 27,3 százalék. Természetesen vannak egész kiugró eredmények is. A Textilkombinátban például 94 százalékkal emelkedett a termelékenység az 1950 januári állapotot véve alapul. A Ládagyárban 75, a Délmagyarország Nyomdánál pedig 51 százalékos ez az emelkedés.

Az anyagmegtakarítás, önköltségszűkítés terén is jelentős eredmények mutatkoztak. A szegedi üzemek az első terv harmadik negyedében átlagosan 2,8 százalékos anyagmegtakarítást értek el, ami a textiliparban felmegy egészen 3,3 százalékig, a bőriparban pedig 3,5 százalékig.

Nem mondhatjuk el azonban, hogy hatalmas eredményeink mellett hibák nem mutatkoztak. Egyes üzemek nem tudták teljesíteni tervüket. Ezeknél az üzemeknél egy-

részt objektív akadályok mutatkoztak, másrészt pedig — és ami a döntő — a politikai munka hiányossága eredményezte a lemaradást. Nézzük meg ezt egy példán keresztül. A Szörme és Bőrruha ÁV csak 70 százalékra tudta teljesíteni tervelőirányzatát. Kétségtelenül mutatkoztak objektív nehézségek: profilírozás, üzemszerek áttelepítése, de a 70 százalékos teljesítés okát nem ebben kell keresni. Keresni kell az okot a gyenge politikai, felvilágosító munkában. Erre különösen ebben az üzemben lett volna nagy szükség, mivel a dolgozók többsége néhány hónappal ezelőtt még kikapros volt, a versenymozgalom hírből, vagy még úgy sem ismerte. Üzemen kívül állók megkérdezték például az egyik munkástól, hogy mi a véleménye a munkaversenyről. A dolgozó azt válaszolta, hogy nem mer versenyezni, nem mer többet termelni, mert akkor kevesebb idő alatt elvégzi a munkáját és munkanélkülivé válik. Mikor ez a dolgozó megtudta, milyen helytelenül gondolkozott, valósággal megkönnyebült s kijelentette, hogy a munkaverseny lényegét, célkitűzését eddig senki nem magyarázta meg neki.

Ez a példa kisebb-nagyobb módosítással alkalmazható a többi lemaradt üzemre is. Egyes helyeken azonban az ellenség keze is közreműködött. A Szegedi Cipógyárban az egyik műszaki vezető idézett elő káoszt a termelésben. A DÉMA Cipógyárban a szabászat volt vezetője — egy nyugatos katonatiszt — úgy irányította a szabászat munkáját, hogy a szabászat lemaradása akadályozza az egész üzem munkáját. Az ellenség mindkét üzemben a vállalatvezetőség személtára folytatta üzemleit, ami arra int, hogy üzemekben egy pillanatra sem szabad eltompulni az éberségnek.

A tervfegyelem kérdésében is sorozatos hibákkal találkozhatunk. Mint említettük: üzemek döntő többsége állandóan teljesíti globális tervét. Ezen belül azonban egyes cikkeknél lemaradások tapasztalhatók. Ha megnézzük például a Ruhagyár novemberi teljesítését, a következő képet kapjuk: a gyár 112 százalékra teljesítette tervét. Az egyes cikkek tervszázalékai azonban igen hullámzóak: 89 százalék, 105 százalék, 67 százalék, 200 százalék stb. A többi üzemekben is jócskán találhatók ilyen eltérések. Ez a hiba azért nagyon súlyos, mert egyik üzem terméke a másik üzem termelésének alapanyagául szolgál, lehetlenné teszi az üzemben belüli tervszűkítés anyag- és munka-beosztást, de veszélyezteti a terv által beütemezett szállítási határidők betartását is. Az ingadozás a műszaki vezetők jó, vagy rossz munkáján múlik, tehát ezen a vonalon kell rendet teremteni, ha ki akarjuk küszöbölni ezt a hibát.

MUNKAVERSENY-MOZGALOM

Az öt éves terv első évének eredményeihez nagyban hozzájárult a munkaverseny-mozgalom kiszélesedése. Az öt éves terv első évében a szegedi üzemek dolgozóinak 72,8 százaléka vevette versenyt a munkáját. Ez a szám azt mutatja, hogy pártszervezeteink, szakszervezeteink eredményes munkát végeztek ezen a téren. De egyáltalában nem jeleníti ezt, hogy ezen a téren már semmi tennivaló nincs. Rákosi elvtárs október 27-i beszédében rámutatott, hogy a munkaverseny még mindig kampányszerű. Ez nálunk is megmutatkozott. Egyes kampányok idején fellángolt a munkaverseny, de a kampányok után nem tudtuk tartani az elért eredményeket.

Döntő hiányosságként mutatkozott meg az öt éves terv első évében az, hogy a fiatalok nem vették ki részüket kellő mértékben a munkaversenyből. A szegedi üzemekben dolgozó fiataloknak csupán 60 százaléka dolgozott versenyben az elmúlt év novemberében. Azóta ezen a téren már jelentős javulás mutatkozott meg.

A Sztahanov-mozgalom területén — mint az egész országban — Szegeden is jelentős sikereket értünk el. Üzemeink legmegbecsültebb dolgozóit a sztahanovisták lettek rájuk, mint példaképekre tekintenek a többi dolgozók s igyekeznek maguk is sztahanovistákká válni. Ennek a törekvésnek eredménye az, hogy az öt éves terv első évének utolsó negyedében számos új sztahanovistát avathattunk üzemekben. A pártszervezetek, szakszervezetek, vállalatvezetőségek mindenütt a legmesszebbmenően támogatják a sztahanovistákat s igyekeznek munkamódszereket minél szélesebb körben elterjeszteni,

Kivételt képez ezen a téren az építőipar, ahol a politikai vezetés nem volt képes az építkezések vezetőit meggyőzni arról, hogy ahol lehetséges, minden esetben vesszék be a sztahanovista munkamódszereket.

A munkamódszerátadási mozgalom a terv utolsó negyedében vett hatalmas lendületet. Azelőtt alkalmoszerű volt s üzemeink nem is helyezték súlyt erre a kérdésre. Még novemberben is csupán 158 dolgozó adta át munkamódszerét 328 dolgozónak. Ez a szám élesen rávilágít azokra a hibákra, melyeket ezen a téren elkövettek üzemek. Alapjaiban kellett átszervezni munkamódszerátadási mozgalmunkat. A három legnagyobb textil-üzemünkben: a Textilkombinátban, az Új-szegedi Kendergyárban és a Szegedi Kenderfonógyárban rátértek a szervezett munkamódszerátadásra. Függetlenül munkamódszerátadók állítottak be s ilyen módon máris jelentős eredmények mutatkoznak. A textilüzemek tapasztalatait felhasználva kell a szervezett munkamódszerátadást kiterjeszteni a többi üzemekre is.

ÚJÍTÓ-MOZGALOM

Az újító-mozgalom az első terv évben hatalmas fejlődésen ment keresztül. Míg 1949-ben csupán 927 dolgozó adott be újítási javaslatokat a szegedi üzemekben, addig 1950-ben 3204 újító járult hozzá újításával, észszerűsítésével a termelés fokozásához. Míg 1949-ben az újításokból, észszerűsítésekből származó évi megtakarítás összege 2 millió 195,432 forint volt, addig 1950-ben az újítások 4,847,790 forintot takarítottak meg népgazdaságunk számára.

Ezen a téren is mutatkoztak hiányosságok is az eredmények mellett. A hiányosságok zömét felszínre hoz-

A szegedi textilüzemek a tervjelentés tükrében

A Központi Statisztikai Hivatal jelentése szerint az 1950. évi termelési tervet a textiliparban 107,3 százalékra teljesítették. Ennek az eredménynek eléréséhez hozzájárultak a szegedi üzemek szép és kiváló eredményei is.

A Szegedi Kender

dolgozó az öt éves terv első évében rájuk eső feladatot mennyiségben 129 százalékra, értékben pedig 121 százalékra teljesítették. Hogy ezeket a szép eredményeket elérjék, ahhoz elsősorban kifejtették az egyéni és brigádversenyt. 1949-ben még 40 brigád versenyzett és győzelem volt az egyéni verseny, a múlt év végére azonban már 1321 dolgozó volt egyéni versenyben és ugyanígy versenyzett az üzem 69 brigádja is. Az újításokkal megkönnyítették a munkát. A múlt évben 202 újítási javaslatot tettek az üzem dolgozói, ebből 77 újítást vezettek be, ami népgazdaságunknak 190 ezer forint megtakarítást jelent. Az újítások 11,244 forinttal jutalmazták meg. Korszerűsítették a villamosági berendezést, így nagyrészt kiküszöbölték a tűzveszélyt. Liftet szereltek be, amely gyorsította az anyag közvittetését, új hegesztőműhelyt építettek. Már a múlt évben elkezdtek egy új műhelyrészt felépítést is. A munkaverseny, az újítómozgalom és az üzem korszerűsítése hozzájárult ahhoz, hogy egyre jobb eredményeket értek el az üzem dolgozói. De nem álltak meg ezeknél az eredményeknél. A múlt év decemberében 46 dolgozó adta át munkamódszerét munkatársainak. Ez is nagymértékben hozzájárult ahhoz, hogy a Szegedi Kender dolgozói túlteljesítették 1950. évi tervüket.

A Magyar Kenderben

egy év alatt két új sztahanovista és hetven dolgozó emelkedett ki kiváló teljesítményével. Háromszorosára emelkedett az egyéni versenyzők száma és nagyban megnövekedett az újítók és újítások száma is. A termelés növelése mellett gondot fordítottak a minőség munkára és a múlt évben 100 kilogram fonalból 96 kilogram árut termeltek. Az 1949. évi 260 dolgozóval szemben 1950-ben 731 munkás dolgozott tervfelbontással. Nagyban kifejtődött a munkaverseny és az év utolsó felében megszervezték a függetlenül munkamódszerátadást is. A munka könnyebbé tételére korszerűsítették a szövőüzemet. Az azonos meghajtású gépeket egymás mellé helyezték, a dolgozók megismerték és megszokták gépeiket. Nem csoda tehát, hogy már december 27-én 215 dolgozó teljesítette 1950. évi tervét. Egyre több üzemszere fejlette be tervét még novemberben. Így a Magyar Kender eredeti éves tervét november 16-án teljesítette és de-

ta az az ankét, melyet a Szegedi Pártbizottság rendezett decemberben. Ezen az ankéton elmondották az újítók, hogy egyes helyeken a vállalatvezetőség és a műszakiak nem foglalkoznak érdemlegesen az újítómozgalommal, sőt nem egy esetben akadályozzák is az újító munkáját. Hibát követtek el egyes pártszervezetek is, mert nem ellenőrizték és nem támogatták megfelelő formában a termelékenység növelésének ezt az egyik legfontosabb frontját.

Kiderül ez az elfogadott és bevezetett újítások számának viszonylásából is. 1950-ben Szegeden a dolgozók 3204 újítást adtak be. Ebből 1420-at fogadtak el, de csupán 984-et vezettek be. Tehát több, mint 400 elfogadott újítás nincs bevezetve, kihasználatlanul hever.

Újítómozgalomunk népgazdaságunk fejlesztésének hatalmas és szinte kimeríthetetlen tartaléka. Ennek megfelelően kell viszonyulni a vállalatok vezetőségeinek, a műszakiaknak, a pártszervezeteknek és szakszervezeteknek ehhez a kérdéshez. Segíteni, támogatni kell az újítókat munkájukban, irányítani kell munkájukat és figyelmeiket a napirenden lévő kérdések megoldására kell fordítani. A minisztertanács takarékoságról szóló rendelete hatalmas feladatokat tűz az újító elé. Nem kevesebbet, mint azt, hogy igyekezzenek újításokkal megoldani a takarékosági problémákat, igyekezzenek megoldást találni arra, hogy a külföldi nyersanyagokat nálunk is fellelhető anyagokkal pótoljuk.

KERESKEDELEM

Öt éves tervünk első évéről városunk viszonylatában megközelítőleg sem kapnánk teljes képet, ha nem vizsgálnánk meg a területünkön lévő nagy- és kiskereskedelmi szocialista szektoraink munkáját. A kereskedelmi vállalatok túlnyomó része túlteljesítette tervelőirányzatát. Általában a vállalatok

dolgozóinak 70 százaléka munka-versenyben dolgozik. A versenyformája hasonlít az üzemekéhez: hosszútávú versenyverszűrődéseken alapszik. A verseny pontjai: önköltségszűkítés, takarékoság, munkamódszerátadás. A munkaverseny területén a legjobb eredményt az ifjúsági ruházati áru érte el, mely megnyerte a kereskedelmi munkaverseny vándorzásdíját.

Általában jó eredményeket értek el az első terv év során a kereskedelmi vállalatok, de mutatkozik munkájukban egész sor kiküszöbölésre váró hiányosság is. Első helyen kell említeni az úgynevezett „második ellenséget”: a kapitalista maradványt. Egyes helyeken még mindig megkülönböztetéssel kezelik a vásárlókat, „ruha teszi az embert” alapon. A jólöltözött vásárlóknak fontos közszükségleti cikkeket tesznek félre az egyes, szegényesebben öltözött dolgozók rovására. Egyes áruadókban nem kielégítően folyik az agitáció egyik igen eredményesen alkalmazható módszere: a pultagitáció. Másutt a munkaverseny kiértékelését hanyagolják el. Természetesen ezeken a helyeken a munkaverseny elapodik s formálissá válik.

A kereskedelmi vállalatok felismerték munkájuk hiányosságait és a Pártkongresszus tiszteletére tett felajánlásokban, igen helyesen, irányt vesznek ezeknek a hiányosságoknak a kiküszöbölésére.

A szegedi üzemekben győzelmesen indult el útjára az öt éves terv második éve. Az elmúlt év munkájának tapasztalatait felhasználva a dolgozók s a meglévő eredmények továbbfejlesztésével, a hibák kiküszöbölésével igyekeznek sikerrel vinni a terv második évét, meggyorsítani a szocializmus építését, fellendíteni, továbbfokozni a békéért folyó harcot.

Sz. J.

cember 30-án befejezték a többszörösen felemelt operatív tervüket is.

A Textilkombinát

dolgozó levélben jelentették Rákosi elvtársnak, hogy felemelt operatív tervüket december 5-én befejezték. Az eredeti tervet október 26-án teljesítették. A munka termelékenységének növelése mellett gondot fordítottak az anyagtakarékoságra is. November végén kiértékeltek, hogy 426 ezer forint értékű gyapotot takarítottak meg, 737 ezer forinttal csökkentették az önköltséget. Az első negyedévben a gyapot kifonási százaléka még 74,8 százalékos volt. December végére azonban száz kilogram gyapotból már 94,7 kilogram árut gyártottak. Természetesen így emelkedett az üzem termelékenysége is. Januárhoz viszonyítva a harmadik negyedévben 94 százalékos emelkedést mutatott a munka termelékenysége.

A Szegedi Jutagyrát

1949 decemberében államosították és az államosítástól kezdve a mun-

kások viszonya megváltozott a termeléshez. Tudták, hogy most már maguknak dolgoznak és 1950-es évi tervüket december 16-ra befejezték. Felemelt operatív tervüket 104 százalékra teljesítették. Anyagtakarékoság terén is szép eredményt értek el, 58 ezer kiló nyersanyagból 44 ezer kiló zsákot készítettek, aminek értéke 64 ezer forint. A munka megkönnyítésére 209 újítást adtak be az üzem dolgozóit, amiből 79-et bevezettek és 243,164 forint megtakarítást jelent népgazdaságunknak.

A szegedi Textilüzemek tehát — amint a fenti adatok is bizonyítják — az elmúlt évben megállták helyüket a termelés vonalán. Túlteljesítették a tervet, mert az üzem dolgozóinak megváltozott a viszonya a munkához és mindig többet és többet akartak termelni, mert érezték a Párt segítségét és a felvilágosító munka nyomán megtudták, hogy szükség van az ő fokozott termelésükre az öt éves terv előtti teljesítésében és a béke védelmében.

A szegedi Városi Tanács oktatási és népművelési osztályának versenyfelhívása

Csongrád megye iskolaigazgatóit értekezletre hívta össze a Megyei Tanács oktatási és népművelési osztálya. Az értekezleten a Párt március 29-i határozatával és a VKM november 22. 23-i országos értekezletének anyagával foglalkoztak. A

középpontban a lemorzsolódás elleni harc és a tanulmányi fegyelem megszilárdításának kérdései állottak.

A szegedi Városi Tanács oktatási osztálya az értekezleten a következő levelet olvasta fel:

„Mi, a szegedi Városi Tanács oktatási osztályának dolgozói a Magyar Dolgozók Pártja II. Kongresszusának tiszteletére feléves lejárati versenyre hívjuk ki Csongrád megye Városi és Járás Tanácsainak oktatási osztályait és rajtuk keresztül a megye minden általános iskoláját.

A verseny fő szempontjai a következők: 1. A lemorzsolódás elleni küzdelem, 2. A tanulmányi rend és fegyelem megszilárdítása.

A lemorzsolódás elleni küzdelem terén vállaljuk, hogy az általános iskolákban a lemorzsolódást az 1950—51. iskolai év második felében teljesen megszüntetjük. A tanulmányi fegyelem megszilárdítása többek között arra törekszünk, hogy minél kevesebb legyen a késés és a mulasztás és célul tűzzük ki, hogy minél több késés és mulasztás nélkül iskolai napot érjünk el. Biztosak vagyunk abban, hogy versenyfelhívásunkat Csongrád megye valamennyi öntudatos pedagógusa örömmel fogadja, mert munkánk megjavításának eredménye még több öntudatos fiatal, még több új, szocialista ember kikovácsolása.”

Kerek Józsefné, a Városi Tanács népm. és okt. osztály vezetője, Vince István, a Szegedi Pedagógus Szakszervezet vezetője.”

Az értekezlet a szegedi Városi Tanács oktatási osztályának versenyfelhívását lelkes tüsssal fogadta.

Ma filmelőadást rendez az MSZT Petőfi II. telepen

A Magyar-Szovjet Társaság szegedi szervezeteinek filmszakosztálya kedden este 6 órakor nagy érdeklődés mellett mutatta be a

Petőfi-telep I. MSZT-szervezetének a koreai harcokról és a varsói Békekongresszusról felvett filmet. Úgyanezt a műsort ma 6 órakor a Petőfi-telep II. holnap, csütörtökön pedig szintén 6 órakor az új, szegedi MSZT-szervezetben mutatja be a dolgozóknak.